

Dabas aizsardzības pārvalde

Dambja iezis un Bruņa ala

Publicēts: 03.11.2020.

Atjaunināts: 26.07.2021.

Dabas pieminekli veido augšējā devona Amatas un Pļaviņu svītu atsegumu josla Amatas senlejas nogāzē, kā arī Bruņa ala Pļaviņu svītas dolomītos, kas izveidojusies kā ledāja tektonikas plaista.

Aizsardzības kategorija: aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, atrodas [Gaujas Nacionālajā parkā](#).

Kods: LV0440270

Administratīvais iedalījums: Cēsu novads, Drabešu pagasts

Pārvalde: Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība [Vidzemes reģionālā administrācija](#).

Robežu shēma

[Robežu shēma uz ortofoto pamatnes](#)

[Ministru Kabineta noteikumi Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"](#)

[Ministru Kabineta noteikumi Nr. 317 "Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"](#)

Teritorija ir izvietojusies pārejas joslā no Vidzemes augstienes uz Gaujavas zemieni, Amatas senlejā, upes labajā krastā.

Dabas pieminekli veido augšējā devona Amatas un Pļaviņu svītu atsegumu josla Amatas senlejas nogāzē, kā arī Bruņa ala Pļaviņu svītas dolomītos, kas izveidojusies kā ledāja tektonikas plaša. Bruņa alas garums ir 21 m.

Teritorijā ir pārstāvēts augšējā devona Amatas un Pļaviņu svītas robežintervāls. Amatas svītas smilšakmeņos ir daudz karbonātu veidojumu – gan devona perioda subaerālos apstākļu liecinieki dolokrēti, gan pazemes ūdeņu darbības rezultātā formējušies lodīšu smilšakmeņi ar kalcīta cementu. Dolokrēti ir senās tuksnešu karbonātiskas garozas, kas sastāv no minerāla dolomīta. Tās ir plaši aprakstītas Amatas svītas augšējā daļā Latvijā.

Šie veidojumi liecina par subaerālajiem apstākļiem Amatas laikposma beigās – jūras regresijas laikā. Dolokrēti Amatas svītas nogulumos bieži sakrīt ar smilšakmeņu slīpslāņojumu un citām tekstūrām. Bieži tie veido masīvas plātnes ar neregulāru apakšējo daļu, kā arī subvertikālas dzīslas. Ir vērojamas arī šūnveida tekstūras – dolomīta veidotas šūnas, ko aizpilda māls.

Dabas pieminekļa robežās Pļaviņu svītas dolomītu atsegumu joslas garums pamatkrasta augšdaļā ir 290 m, un dolomīta atsegumi turpinās arī ārpus aizsargājamās teritorijas robežas. Amatas svītas smilšakmeņu atsegumu joslas (ar pārtraukumiem) kopējais garums ir 190 m. Kraujas kopējais augstums ir 30 m, bet labāko Amatas un Pļaviņu svītas iežu atsegumu kopējais augstums ir aptuveni 15 m.

Dabas pieminekļa teritorijā atrodas Eiropas Savienības aizsargājami biotopi: karbonātisku pamatiežu atsegumi (8210) un smilšakmens atsegumi (8220).

Dabas pieminekļa teritorijā samērā aktīvi izpaužas tādi mūsdienu ģeoloģiskie procesi kā noslīdeņi, kas sevišķi skar Amatas un Pļaviņu svītas kontakta zonu ar mālainiem nogulumiem.

Dabas pieminekļa teritorijā ietverta tā Amatas labā pamatkrasta daļa, kurā ir Amatas svītas smilšakmeņu ar dolokrētiem atsegumi, kā arī Bruņa alas apkārtnē. Nav ietverts viss Amatas labā pamatkrasta posms, kur kraujas augšdaļā atsedzas Pļaviņu svītas dolomīti, jo tie ir izplatīti šajā līmenī lielā daļā Amatas ielejas no Melturu kroga līdz Ainavu kraujai.

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS

Citi dati par šo un citām Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

[Skatīt vairāk](#)